

KUR'AN-I KERİM HAKKINDA GAYRİMÜSLİMLERİN SÖYLEDİKLERİ(*)

ALİYA İZZETBEGOVIÇ

Çeviren Dr. Rahman ADEMİ

Tarihte, Kur'an gibi sert saldırılara maruz kalan ve aynı zamanda heyecan ve sebatla savunulan başka bir kitap nadir bulunur. Kur'an lehine ve aleyhine kütüphane dolusu kitap yazılmıştır. Kur'an sonsuz insan bağlılığını ve fanatik nefretini tanıdı. Herhalde, tanımadığı sadece kayıtsızlık kalmıştır.

Ortaçağ Avrupa'sı İslâm karşıtı mücadele ve Kur'an'a karşı türlü saldırıların yorulmaz odağı idi. XVII. yüzyılda yayılmaya başlayan aydınlanma ruhuyla beraber İslâm'a karşı tutum yavaş yavaş değişmeye ve başlangıçta şurada burada daha sonra ise daha sık olarak anlayış, destek hatta açık sempati sesleri duyulmaya başlamıştır. Genelde yeni zamanımıza ait olan Kur'an hakkındaki bir kısım batılı yazarların fikirlerinden bazıları şunlardır:

F.F. Arbuthnot:

Edebi açıdan Kur'an, yarı nesir yarı şiir olan en temiz Arap dilinin şaheseri sayılmaktadır. Dil bilimcilerin bazen, Kur'an'da kullanılan belli ifadelerle uyum sağlamak maksadıyla kurallarını değiştirdikleri iddia edilmiş ve yazı zarafetine benzer bir eserin yazılması için teşebbüsler olduğu halde asla başarısız olmuştur. Kur'an'ın nihai ve tam metni Muhammed'in ölümünden (632 senesi) sonraki 20 sene içinde düzenlenmiş ve günümüze kadar hiçbir değişikliğe maruz kalmadan gelmiştir. Maalesef aynı şeyi Eski ve Yeni Ahit kitapları için söylemek mümkün değildir. (F.F. Arbuthnot, The Construction of the Bible and the Coran, London, 1885, s.5)

Paul Casanova:

Muhammed'den, misyonunun orijinalliğini teyit etmesi için ne zaman talepte bulundularsa, o, tanrısal kaynaklı olduğunun delili olarak, Kur'an'ı ve onun benzersiz içeriğini ileri sürmekteydi. Gerçekten de, Müslüman olmayanlar için bile, onun melodisi ve dolgunluğuyla adeta esir eden mucizevi dili, hitabete âşık olan bu basit halkı sadece dinlemekle heyecana ve coşkuya sürükleyen bu kitaba başka hiçbir şey benzememektedir. Olağanüstü ritim ve muazzam uyum içinde olan onun zengin satırlarının en sert düşmanlara ve endişeli şüphelilere karşı büyük önemi vardır. (Paul Casanova: L'Enseignement de Arabe au College de France, 26 Nisan 1909 tarihinde yaptığı bildirisinin girişinde)

John William Draper:

* ALİYA İZZETBEGOVIÇ – ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ VE İSLÂMÎ YENİDEN DOĞUŞUN SORUNLARI, Haz: Mahmut Hakkı Akın-Faruk Karaaslan-Ümit Aktaş, Malatya Büyükşehir Yayınları, Mayıs-2016.

Kur'an olağandışı tavsiye ve kurallarla doludur: Onun öyle bir kompozisyonu var ki, herhangi bir sayfasını çevirdiğimizde, hiçbir fark gözetmeksizin, bütün insanlar desteklemek zorundadırlar. Bu içerik, normal insanın hayatının bütün durumlarındaki ihtiyaçlarına uygun olan metinler, prensipler ve kurallar sunmaktadır. (John William Draper: History of the Intellectual Development of Europe, London 1875, Vol. , sayfa 343-344)

Harry Gaylord Dorman:

Kur'an, büyük melek Cebrail tarafından Muhammed'e dikte edilen ve her harfinde mükemmel olan ilahi vahiydir. O, kendine şahit olduğu gibi Allah resulü olan Muhammed'i de tasdik etmeye her zaman hazır olan bir mucizedir. Onun mucizevî sıfatları kısmen, öylesine mükemmel ve yüce olan stilinde var ki, insanlar ve cinler bir araya gelip de Kur'an'ın en kısa suresine benzeyecek bir tane sure bile yapamazlar, bilgiler ve özellikle gelecekle alakalı haberler içeren kısmında ise şaşırtıcı doğru bilgilendirmeler içermektedir ve böylece okuma-yazması olmayan Muhammed'in kendi başına böyle bir şeyi yapması mümkün değildir. (Harry Gaylord Dorman: Towards Understanding Islam, New York 1948, s.3)

H.A.R.Gibb:

Yani eğer Kur'an onun (Muhammed'in) eseri olmuş olsaydı o zaman diğer insanlar da onunla yarışabilirlerdi. Ona benzeyen sadece 10 satır yapsınlar. Eğer yapamazlarsa (yapacak durumda olmadıkları ortadadır) o zaman Kur'an'ı olağanüstü ve açık mucize olarak kabul etmeleri gerekmektedir. (H.A.R.Gibb: Mohammedanism, London 1953,s.33)

Hartwig Hirschfeld:

Kur'an'ın birçok bilimin hareket noktası olduğunu tespit ettiğimizde şaşırmamız gerekir. Yeryüzü ve sema, insan hayatı, ticaret veya Kur'an'da duruma bağlı olarak değerlendirilen işlerle alakalı her şey, Kutsal Kitab'ın bazı kısımlarını yorumlayan çok sayıda monografinin yazılmasına sebep oldu. Böylece, o verimli tartışmalar Kur'an'a müteşekker olmalıdır. Dolaylı olarak ondan İslâm dünyasında olağanüstü gelişen bütün dallar kaynaklanmaktadır.. O, sadece Arap mütefekirlere etkili olmadı, aynı zamanda Arap metotlarına dayanarak metafizik ve dini meseleleri değerlendirmeleri için Yahudi düşünürleri harekete geçirdi. Nihai olarak, aşağıda, Hristiyan skolâstiğinin Arap teosofiyle nasıl zenginleştiği açıklanacaktır.

İslâm bölgesinde meydana gelen manevî hareket sadece teolojik değerlendirmelerle sınırlandırılmazdı. Yunanlıların felsefe, matematik, astronomi ve tıp yazılarıyla tanışmakla bu araştırmaların devamını sağladı. Kendi açıklayıcı vahiylerinde Muhammed, Allah'ın mucizeleri olduklarından dolayı tapılmasını değil, insanların hizmetinde olan gök cisimlerinin hareketlerine dikkat edilmesini istemiştir. İslâm halklarının tüm ırklarının, astronomi alanındaki araştırmalarda ne derece başarılı olduklarına, onların, asırlar boyunca astronomi biliminde tartış-

masız önder olarak kaldıkları durum tanıklık etmektedir. Bugün bile yıldızların isimleri ve çok sayıda teknik terim Arapçadır. Avrupa'nın ortaçağ astronomları Arapların talebeleriydi...

*Aynı şekilde Kur'an tıp ilimlerinin de tahrik odağı idi, doğanın bir bütün olarak araştırılması ve ona hayranlık duyulmasını tavsiye ediyordu. (Hartwig Hirschfeld, Ph. D., M.R.A.S.: *New Researches into the Composition and Exegesis of the Quran*, London, 1902, s. 9)*

Rev. G. Margoliouth:

*Genel olarak ele alınacak olursa; Kur'an dünyadaki büyük kitaplar arasında önemli bir yer almaktadır. Çağ anlamına gelen bu tür kitaplar arasında en genç olmasına rağmen, geniş insan kitleleri üzerinde yaptığı mucizevî tesirler bakımından o geri kalmadı. O, insan düşüncesinin tamamen yeni bir etabını yarattı ve yeni şahsiyet tipi ortaya çıkardı. (Rev.G. Margoliouth: Rev.J.M. Rodwel'in *The Quran* adlı eserinin önsözünde, London 1918)*

Edward Montagu:

*Kur'an'ın Arapça orijinaliyle tanışan herkes bu dini kitabın güzel olduğuyla hemfikirdirler. Şeklinin muhteşemliği öylesine yücedir ki, onun Avrupa tercümelerinin hiç biri o hususta hüküm vermemize izin vermemektedir. (Edward Montagu: *Traduction Francaise du coran*, Paris 1929, Giriş, s. 53)*

James A. Michener:

Büyük ihtimalle Kur'an dünyada en çok okunan, en çok ezberlenen ve belki de ona inanan insanların gündelik hayatlarında en etkili bir kitaptır. Yeni Ahit gibi kapsamlı olmamasına rağmen o heyecanlandırıcı bir stille yazılmış, ne nesir ne de normal şiir değildir fakat dinleyenlerini dinî bir kendinden geçişe yükseltme yeteneğine sahiptir...

Kur'an, Hz. Muhammed'e 610 ila 632 yılları arasında Mekke ve Medine'de vahyedildi. İlk vahiyler iyi ve merhametli olan tek bir ilahın var olduğuna yöneliktir: 'İşte o Allah'tır, Yaratan ve her şeyi inşa eden ve şekil verendir. Yerde ve gökte ne varsa onun şanını ilan eder: O kadirdir, hâkimdir... Putperestliği ortadan kaldıran, insanların ve onların topluluklarının hayatını değiştirmelerini sağlayan odur. Daha sonraki yıllarda, İslâm'ın geniş Arabistan topraklarını fethetmeye ve güç kazanmaya başladığı vakit, vahiy, toplumu düzenlemekle, onun kanunlarıyla, sorunlarıyla ve tavırlarıyla meşgul olmaya başladı.

Hıristiyanlık ve Yahudiliğin çok sayıda bilinen ismi Kur'an'da ortaya çıkmaya başladı. Mesela beş önemli surenin ismi: Nuh, Yunus, Yusuf, İbrahim ve Meryem'dir. Kur'an'da suresi olmayan fakat aynı derecede önemli rolü bulunan isimler ise: İsa, Âdem, Davud, Eyüp, Musa, Lut ve Süleyman'dır.

Doğru yaşamak hususundaki meselelerin değerlendirilmesinde Kur'an son derece gerçekçidir. Unutulmayan bir suresinde O: 'Ey İnananlar! Birbirinize belirli bir süre için borçlandığınız

zaman onu yazınız. İcinizden bir kâtip doğru olarak yazsın; kâtip onu Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan çekinmesin, yazsın. Borçlu olan da yazdırsın, Rabbi olan Allah'tan sakınsın, ondan bir şey eksiltmesin. Eğer borçlu, aptal veya aciz, ya da yazdıramayacak durumda ise, velisi, doğru olarak yazdırsın. Erkeklerinizden iki şahit tutun; eğer iki erkek bulunmazsa, şahitlerden razı olacağınız bir erkek, biri unuttuğunda diğeri ona hatırlatacak iki kadın olabilir'...

Günlük hayatla alakalı pratik tavsiyelerle dolu, tek ve bir olan Allah'a teslimiyet kombinasyonu Kur'an'ı benzersiz kılan şeydir. Her İslâm ülkesinde, ülke kanunlarının Kur'an'a uyumlu hale getirildiği takdirde, ülkelerinin iyi düzenlenmiş ve iyi idare edilmiş olacağını düşünen çok sayıda insan vardır. (James A. Michener: "Islam- the Misunderstood Religion"; The Readers Digest, Mayıs 1955)

John Nash:

Arapça orijinalinde Kur'an'ın, sadece kendine mahsus olan cezbedici güzelliği ve ihtişamı vardır. Kısa ve yüce stilde verilen ve çoğu zaman mısra olarak onun üstün cümleleri, tercümesinde korumak neredeyse imkânsız olan dikkat çekici güce ve enerjiye sahiptir. (John Nash, M. A. /Oxon./, D.D.: The Wisdom of the Quran, Oxford 1937, önsöz, s. 8)

Rev J. M. Rodwel:

Güç, ilim, genel şeffaflık ve birlik hususundaki ilahi doğasının kavranmasında Kur'an'ın en iyi takdiri hak ettiğini vurgulamak gerekir. Onun, yeryüzü ve semanın Bir olan Tanrı'ya olan imanı ve güveni derin yakıcıdır, Kur'an ayrıca çok sayıda kerametli ve derin ahlâkî tespitleri ve güçlü peygamberlik hikmetleri içerdiği gibi, kudretli milletler ve muzaffer çarlıkların inşa edilebileceği unsurları da ihtiva etmektedir. (Rev J. M. Rodwel, M.A.: The Quran, London 1918, s.15)

E. Danison Ross:

Allah'ın birliğinin, Muhammed'in tebliğ ettiği ana doktrin olduğunu unutmamak gerekir ve İslâm'ın yayılmasında, onun getirdiği dinin basitliği, askerî komutanlarının kılıçlarından çok daha etkili olduğu kuvvetle muhtemeldir. (E. Danison Ross: George Sale'nin Introduction to the Quran, adlı eserinde, London, s 5-7)

Laura Veccia Vaglieri:

Bir bütün olarak baktığımızda Kur'an'da en zeki insanlar, en büyük düşünürler ve en akıllı devlet adamları tarafından kabul görebilecek hikmetler toplamı bulmaktayız... Ancak Kur'an'ın ilahi kaynaklı olduğunu gösteren başka bir delil daha vardır; o da onun, vahiy edilmeye başladığından bugüne kadar değişmemiş olarak kaldığı gerçeğidir. Bütün Müslüman dünyasında okunan ve yeniden okunan bu kitap inananlar nezdinde bıkkınlığa sebebiyet

vermedi; tekrar edilmekle, günden güne ona olan sevginin arttığı daha çok söylenebilir. Onu okuyan veya dinleyen insanlarda O, saygı ve derin huşu duygularını ortaya çıkarır. Bu sebeple, İslâm'ın büyük ve hızlı yayılmasını güç ve kudretin vasıtalarında ve dayatmacı misyonerlerin baskılarında aramamak gerek, aksine, Müslümler tarafından kabul ve reddedilebilir olarak sunulan bu kitap, hakikatte Allah'ın kitabı olduğundandır. (Laura Veccia Vaglieri: Apologie de l'Islamisme, s. 5759)

George Bernard Shaw:

Muhammed'in dinine, onun şaşırtıcı canlılığı sebebiyle her zaman yüksek saygı duymuşumdur. Öyle görünmektedir ki İslâm, ondan her çağ için davet oluşturabilen ve varlık etaplarını değiştirecek asimilasyonun sahibi olan tek dindir...

Muhammed'in dininin, bugünkü Avrupa için kabul edilebilir olduğu gibi, gelecek için kabul edilebilir olduğuna dair düşüncemi defalarca ortaya koydum. Ortaçağ derleyenleri, cehaletleri veya dini körlükleri sebebiyle İslâm'ı en karanlık renklerde gösteriyorlardı. Aslında onlar Muhammed ve onun dinine nefret duyulmasını öğretiyorlardı. Onlar için Muhammed antihrist (İsa karşıtı) idi. Ben o muazzam insanı araştırdım ve benim düşünceme göre o antihrist olmadığı gibi, aksine onu insanlığın kurtarıcısı olarak isimlendirmek gerek. Avrupa Muhammed'in dinine sempati duymaya başladı. Günümüz dünyasının sorunlarına çözüm bulmak amacıyla bu dinin faydasını anlamakla bu gelecek asırda daha da ileriye gidebilir ve bu manada benim tahminimi anlayışla karşılamak gerekir. (The Working Muslim Mission'dan neşredilmiş "A collection of writings of Some of the Eminent Scholars", 1935 neşri, s. 77)

Bertrand Russel:

699 yılından 1000 yılına kadar olan dönemi "karanlık çağ" olarak kullandığımız cümle, bizim Batı Avrupa'ya olan haksız konsantrasyonumuzun göstergesidir. Bununla beraber o esnada Hindistan'dan İspanya'ya kadar İslâm medeniyeti parlamaktaydı. O sırada Hıristiyanlık için kaybolan şeyler medeniyet için kaybolmuş değildi, aksine. Biz, medeniyet olarak Batı Avrupa medeniyetini görüyoruz ve bu dar ve sınırlı bir görüştür. (Bertrand Russel: History of Western Philosophy, London1948, s. 419)

Edmund Burke:

Taç sahibi insandan ortalama insanına kadar herkes için aynı derecede geçerli olan Muhammed'in kanunu, dünyada var olan tüm zamanların, en hikmetli, en bilge ve en aydın hukuki kurallarla örülen bir kanundur.(Edmund Burke: İngiliz devlet adamı ve hatip, Impeachment of Warren Hastings adlı eserinde)

H.G.Wels:

İslâm dünyada gerçekteleşmiş olan en genel, en canlı ve en dürüst siyasal düşüncedir. İnsanlığa, herhangi bir düzenden kıyaslanmayacak derecede daha iyi hayat şartları sunuyordu... İslâm'ın kendisinin de gerilemesi, ancak, insanların, onun temsilcilerinin dürüstlüğüne olan inançlarını kaybettikten sonra ortaya çıkar.

(H.G.Wels: *Dünya Tarihi*, s. 346)

Tabiidir ki, İslâm'ın geleceği, şu veya bu batılı yazarın söylediğine bağlı değildir, ancak bunu bilmek yabana atılacak bir şey değildir. İslâmın geleceği, her şeyden evvel, Müslümanlara ve onların kendilerini nasıl ilan ettikleri hususundaki gerçeğe bağlıdır.

(Ağustos, 1971)

